

Vi trenger en Forebyggingsminister!

Mental Helse mener at forebygging av psykiske helseutfordringer er en grunnleggende forutsetning for et godt og inkluderende samfunn. Forebygging handler om å skape trygge og stimulerende oppvekstvilkår, fremme livskvalitet og trivsel, styrke sosiale nettverk og fellesskap og redusere risikofaktorer som kan føre til psykiske helseutfordringer.

Nå kan det virke som om det er mer normalt å slite psykisk enn å ikke gjøre det. Alle møter motstand i livet. Det som er viktig er hvordan man håndterer det, og om man har verktøy og støtte til å mestre utfordringer i livet. Psykiske helseutfordringer er ikke det samme som psykiske lidelser. Men, vi må forebygge før det får lov til å utvikle seg til noe mer alvorlig.

Forebygging av psykiske helseutfordringer er dessverre ikke et område som blir prioritert godt nok. For hvor ser man resultatene og ikke minst når ser man det? Hvor mange kreftpasienter man har behandlet eller hvor mange knær som er fikset er så mye mer konkret. Det kan tallfestes. Det er et resultat man kan vise frem. Gjennomgående er regjeringen opptatt av å behandle mer, reparere mer og investere mer for kortsiktig gevinst. De fleste er enige i at det er viktig med forebygging av psykiske helseutfordringer, men det blir vanskelig med en gang man skal gjøre noe med det i praksis. For gevinstene fra forebygging høster vi ikke før om 20-30 år. Ifølge Arne Holte starter halvparten av de psykiske lidelsene før tenåringsalder, tre fjerdedeler før midten av 20-årene, blant unge uføretrygdede, er to av tre trygdet på grunn av en psykisk lidelse.

Kunnskapen om helseeffekter og økonomisk lønnsomhet av å investere i psykisk helsefremmende og sykdomsforebyggende tiltak har økt kraftig de siste 20 årene. Likevel bruker vi altfor lite på slike tiltak. Mindre enn 1 prosent av helsebudsjettet går til å forebygge psykiske lidelser og kun 0,3 prosent brukes på barn og unge, ifølge tall fra Arne Holte.

Den største utfordringen i dag er at det politiske ansvaret for forebygging av psykiske helseutfordringer kun ligger hos helseministeren.

Det må investeres mer i forebygging, og det må gjøres i alle sektorer. Vi trenger en forebyggingsminister som får sektorovergrepene ansvar og budsjettmidler og som forstår at forebygging handler om mye mer enn helse. Nå er det ingen og alle som har ansvaret. Vi trenger at ansvaret plasseres, også på regjeringensnivå. Derfor mener Mental Helse at vi må få en forebyggingsminister.